

**TILGJENGELIGHET FOR
HØREAPPARATBRUKERE / HØRSELHEMMEDE.**

Prosjektnummer: 1999 / 0232

Mønsterkommune for hørselhemmede, Larvik

Hørselhemmedes Landsforbund

Larvik Hørselforening.

FORORD:

Hensikten med Prosjekt Mønsterkommune for Hørselhemmede har vært å øke hørseltilgjengelighet for høreapparatbrukere og andre hørselhemmede i Larvik storkommune som har et innbyggertall på ca. 40.000.

Prosjektet har lagt vekt på tilgjengelighet ved hjelp av teleslynger, skrankeslynger, og andre moderne hørseltekniske hjelpemidler i lokaler som: Kommunale og statlige institusjoner, herav administrasjonsbygg, trygdekontor, sykehus, kirker, eldreinstitusjoner, og også private institusjoner som f.eks. banker, apotek, etc.

Prosjektet har samarbeidet med kommunen, hjelpemiddelsentral, hørselsentral, private autoriserte firmaer ved montering av teknisk utstyr, samt hatt jevnlig kontakt med fylkeslaget i HLF og HLF sentralt.

Lokalt har man hatt god kontakt og samarbeide med kommunens ordfører og helsesjef. Begge har deltatt aktivt og positivt som pådrivere innad i kommunen, og har sammen med prosjektledelsen deltatt i intervjuer med lokalpressen.

Lokalavisen Østlands-Posten har gitt prosjektet mye positiv omtale - og prosjektet har vært presentert i HLFs blad Din Hørsel.

SAMMENDRAGSRAPPORT.

PROSJEKT MØNSTERKOMMUNE HØRSEL, LARVIK. P.nr: 1999 / 0232.

Midler fra Helse og Rehabilitering, Extraspillet.
Hovedorganisasjon: Hørselhemmedes Landsforbund.
Lokalorganisasjon: Larvik Hørselforening.

MÅLSETTING: Øket tilgjengelighet for høreapparatbrukere og andre hørselhemmede.
GJENNOMFØRING: Prosjektet gjennomført i år 2000 og 2001 i Larvik kommune med ca. 40.000 innbyggere.

BAKGRUNN: Hørseltap er et skjult handicap som ofte blir oversett i det offentlige rom. Larvik Hørselforening ønsket å sette hørsel på kartet og likestille det med andre funksjonshemninger.

RESULTATER:

Teleslynger i offentlige lokaler er viktig. Møterom med høyttalere skal ha installert teleslynge etter teknisk forskrift i bygningsloven. I prosjektperioden er det montert teleslynger både i nye bygg og andre bygg hvor det ikke var teleslynge fra før, for eksempel i kommunes administrasjonsbygg, møterom i sykehjem og omsorgsboliger. Det er montert skrankeslynger i for eksempel trygdekontor, eldresentra, legevakt, bibliotek og servicekontor.

Alle kirker / krematorielokaler har fått teleslynger av god kvalitet.

Det er foretatt undersøkelser om hørseltilgjengelighet, bl.a. en brukerundersøkelse sendt foreningens medlemmer. Svarene viser at det er mye oppløyd mark når det gjelder forståelse for hørselhemmedes problemer hos leger og helsepersonell. I den avsluttende perioden av prosjektet er det derfor drevet utstrakt opplysningsarbeid overfor offentlige og private instanser. Dette vil fortsette med kurs og foredrag i foreningens regi.

Det er gitt ut en egen brosjyre i 15.000 eksemplarer, og prosjektet / Larvik Hørselforening hadde stand på Vestfoldutstillingen i Larvik med 40.500 besøkende.

Sammenlagt for de to prosjektårene har prosjektet lokalt brukt kr. 225.000,- gitt av Helse og Rehabiliterings midler.

Kap. 1. Bakgrunn for prosjektet/Målsetting:

Larvik Hørselforening har i flere år arbeidet for, og gitt penger til, installasjon av teleslynger i offentlige lokaler/eldresentra. I 1999 sendte foreningen henvendelser til prester og menigheter om behov for teleslyngeanlegg i kirker, menighets- hus, krematorielokaler.

Ved å søke om midler fra Helse og Rehabilitering ønsket man å intensivere arbeidet for tilgjengelighet for hørselhemmede. I dette arbeidet var det viktig å få en oversikt over behov for nye teleslynger, eksisterende anleggs tekniske tilstand, samt behovet til den enkelte høreapparatbruker ved en egen brukerundersøkelse.

Opplysning overfor almenheten, helsepersonell/leger, kommunens egen byggeetat og det lokale boligbyggelaget har vært en vesentlig del av prosjektarbeidet.

1. prosjektår omfattet bla. kartlegging, opplysning/kurs, innkjøp av nødvendig teknisk utstyr, oppdatering av prosjektmedarbeidere ved hjelp av teknisk fagpersonell bla. fra hjelpemiddelsentralen. Samarbeide med autoriserte firmaer på hørsel-tekniske installasjoner/utstyr.

2. prosjektår har vært en videreføring av tiltak satt i gang første prosjektår. Installasjoner av teknisk utstyr er foretatt, og opplysningsarbeidet ble intensivert med bla. brosjyrer og markedsføring på messe.

Målgruppen har vært voksne hørselhemmede.

Skolelokaler/elever har ikke vært med i prosjektarbeidet.

Finansiering: Prosjektmidler benyttet til innkjøp av teknisk utstyr og installasjon/oppdatering av teleslynger/skrankeslynger. Prosjektmidler benyttet til møter, annonsering, reiseutgifter, kontormateriell, prosjekt-og arbeidsmøter, og 2. prosjektår til trykking/utsendelse av brosjyre i 15.000 eksemplarer og til deltakelse med stand på Vestfoldutstillingen 2001.

Kommunen og private har bevilget/gitt midler til installasjon av teleslynger/skrankeslynger pga. prosjektets opplysningsarbeide. Opprinnelig fremdriftsplan er fulgt, men med noen tilføyelser/ideer underveis som et resultat av prosjektgruppas økende innsikt for behov/markedsføring i prosjektperioden.

FINANSIERINGSKILDER. BENYTTETE MIDLER ÅR 2000 og 2001.

Med små avvik har budsjettene for begge år blitt fulgt.

Midler fra Helse og Rehabilitering, Extraspillet, til utstyr og gjennomføring av prosjektet lokalt i Larvik.

År. 2000 - omfatter fra 1. mai tom. 31.12.00....Kr. 125.000,-.

Benyttet til følgende:

Utprøving, måleutstyr, (Herav transportabel teleslynge med høyttalere).....	63.667,-
Konsulentutgifter.....	4.226,28
Forelesnings- og kursutgifter.....	8.555,-
Reise- og oppholdsutgifter.....	2.613,-
Møte- og konferanseutgifter.....	7.009,-
Informasjon og markedsføring.....	3.289,50
Kontorhold og rekvisita.....	7.006,50
Gebyrer, banktjenster.....	195,-

SUM	96.561,28
-----	-----------

Beholdning pr. 31.12.00	Kr. 28.580,72
søkt og fått overført til 2. prosjektår 2001.	

År. 2001 (01.01.01 - 31.12.01)

Overført.....	Kr. 28.580,72
Mottatt fra Helse og Rehab., Extraspillet.....	100.000,-
Tilbakebetalt kursavgift fylket.....	600,-

Disponibelt 2. prosjektår 129.180,72 benyttet til følgende:

Utprøving, måleutstyr, tekniske inst.....	47.545,50
Reiseutgifter.....	6.111,-
Møter og konferanser.....	5.533,-
Kurs- og konsulentutgifter.....	9.420,-
Administrasjon.....	8.096,-
Informasjon, markedsføring: Herav brosjyre i 15.000 eksemplarer og stand Vestfoldutstillingen	52.049,50
Gebyrer, banktjenester, porto	425,72

SUM	129.180,72
-----	------------

Alle midler fra Helse og Rehabilitering, Extraspillet benyttet.

Larvik Hørselforening sponset følgende tiltak på slutten av 2. prosjektår (med egne midler):

Opplysningsmøter med overheadkåseri om hørsel og hørseltekniske hjelpemidler på Futejordet eldresenter i oktober og Bukta eldresenter, Stavern, i november.
 Annonseutgifter 2 møter kr. 650,-. Bevertning 2 møter kr. 1.000,-.
 Portoutgifter avslutningsvis i prosjektet kr. 1.500,-.
 Totalt: 3.150,-.

Kap. 2. Prosjektgjennomføring/Metode:

Prosjektet har hatt en prosjektgruppe på 7 medlemmer. Denne har hatt møter ca. hvert kvartal.

Prosjektgruppa har bestått av: 4 medlemmer Larvik Hørselforening, med leder som leder av prosjektgruppa og kasserer som prosjektansvarlig. Videre 1 representant fra Larvik kommunes administrasjon ved helsesjefen, 1 representant fra Hjelpemiddelcentralen, Vestfold, og 1 representant fra Vestfold fylkeslag av HLF, ved leder.

Foreningens fire representanter har fungert som en arbeidsgruppe. Denne har hatt jevnlige møter i tillegg til prosjektmøtene.

Arbeidsgruppa har forestått utarbeidelse/utsendelse av kartleggings- og opplysningsmateriell, vært pådrivere overfor pressen og andre kontaktpersoner, utarbeidet kursmateriell, hatt kontakt med hørselhemmede og private institusjoner i lokalsamfunnet, etc. En prosjektmedarbeider har sendt jevnlig informasjon til HLF, og prosjektleder har vært fast kontaktperson overfor HLFs prosjekt-koordinator.

Arbeidet har fulgt opprinnelig prosjektplan, men er blitt mer omfattende enn man fra starten hadde oversikt over bla. pga. avdekking av behov for hørselinformasjon i lokalsamfunnet.

Mange positive henvendelser har også ført til merarbeid.

Det har ikke vært avbrudd i prosjektarbeidet i 2-års perioden.

Data samlet inn:

Brukerundersøkelse: Spørreskjema sendt til Larvik Hørselforenings medlemmer. Ca. 50 % av høreapparatbrukerne svarte, som må sies å være en god svarprosent. Svarene gir et tydelig bilde av at hørselhemmede har tilgjengelighetsproblemer. Svarene var anonyme.

Kirkeundersøkelse. Sendt det kirkelige fellesråd, Larvik, som sendte spørreskjemane videre til kirketjenerne. Meget god oppfølging fra kirkekontoret. Alle teleslynganeanlegg oppdatert/fornytt i kirkene i prosjektperioden.

Spørreskjemaer kommunale adm.lokaler etc. Dårlig innsendelse av svar. Prosjektet har brukt mye tid på å få kommuneansattes forståelse for hørseltilgjengelighet. Bygningsetat og teknisk etat er en "hard negl". Vanskelig å få teleslynger/høytalere i fellesrom med i totalalkylen for nye bygg, selv i bygg med omsorgsboliger/soner for hjemmebasert omsorg. Etaten har viten om at det i teknisk forskrift i bygningsloven er påpekt at teleslynger skal installeres.

Larvik boligbyggelags byggeledelse, som i stor grad planlegger omsorgssentra, var ikke klar over forskriften før prosjektledelsen gjorde oppmerksom på dette.

Ordfører og helsesjef har hele tiden vært samarbeidsvillige.

Resultat: Hørselteknisk utstyr er/blir installert i kommunale administrasjonsbygg.

Spørreskjema omsorgssektoren. Larvik er delt i fire omsorgssoner med underavdelinger.

Stor treghet i systemet ved retur av skjemaer. Prosjektleder og prosjektansvarlig har drevet utstrakt oppsøkende virksomhet overfor helsepersonell-ledere i sonene. Resultat: Øket tilgjengelighet, øket forståelse for hørselhemmedes problemer både i møtelokaler og på sengeposter, samt hjemmesektor. Stor interesse av helsepersonellet for kurs og orienteringer satt i verk av prosjektet.

Kap. 3 Resultater og resultatvurdering:

Prosjektets resultater: Kommunale administrasjonslokaler.

God Respons. God respons fra ordfører og helsesjef. Tungt og tidkrevende vis a vis bygningsetat, mange henvendelser uten å få respons. Tungt overfor Larvik Boligbyggelag (LABO). Henvendelser uten tilbakemelding. Fulgt opp med nye henvendelser og personlig kontakt. Sluttresultatet er bra og hørseltekniske tiltak på plass.

Resultater i møtelokaler for sykehjem, omsorgsboliger etc.:

Meget god. De fleste lokaler av denne type har nå teleslynger.

Resultater helsepersonell. Meget bra. Ca. 25 helsearbeidere (sykepleiere, hjelpepleiere, omsorgsarbeidere) fikk lønnet fri av arbeidsgiver til å delta på dagskurs i prosjektregi. Hjelpemiddelsentral, hørselsentral, samt hørselhjelpere fra foreningen som fagpersonell på dagskursene. Tema: Høreapparatbruk og tekniske hjelpemidler, hørselhemmedes hverdag.

Opplysningsarbeidet fortsetter i foreningens regi etter avsluttet prosjekt.

Resultater for høreapparatbrukerne. Bedre orientert om sine rettigheter vis a vis fagpersonell ved tilpassing av apparat. Øket viten om bruk av skrankeslynger/teleslynger.

Målgruppen: Prosjektet har nådd fram til målgruppen: Hørselhemmede voksne. Viktige virkemidler for å oppnå dette har vært:

Opplysning på lokalforeningens ordinære møter. Opplysning på møter arrangert av prosjektet i eldresentra, Opplysning på møter i andre foreninger/fora etter henvendelse fra disse. Informasjon i pressen lokalt, Østlands-Posten og HLFs medlemsblad, Din Hørsel. Utsendelse av brosjyre til alle husstander i foreningens nedslagsfelt. Deltakelse på Vestfoldmessen 2001 med egen informasjonsstand. Utsendelse av orienteringsmaterieill til en rekke institusjoner, grupper, i lokalmiljøet, f.eks.: Leger, helsestasjoner, sykehus, trygdekontor, apotek, banker, handelstand, bedrifter, private foreninger, menigheter m.m. Konkrete resultater av kartlegging distribuert til samme.

Resultater for søkerorganisasjonen Larvik Hørselforening.

Stor økning i medlemstallet i prosjektperioden. Øket viten om hørseltekniske hjelpemidler. Øket forståelse for at informasjon er en kontinuerlig prosess. Konkret må det fortsatt satses på oppsøkende virksomhet ved hørselhjelpere. Antall hørselhjelpere er øket ved hjelp av prosjektmidler. To av foreningens hørselhjelpere utfører hørselhjelp ved eldreinstitusjoner som en del av sitt daglige arbeid, og en hørselhjelper utfører det som hjelpepleier i hjemmebasert omsorg. Dette er noe helt nytt som er skjedd i prosjektperioden.

Resultater prosjektgruppen: Mye nyttig informasjon og viten om hørseltekniske hjelpemidler, bla. pga. samarbeidet med hjelpemiddelsentralen. Helsesjefen som et av gruppas medlemmer har satt hørsel på kartet i det planlagte rehabiliteringssenteret i Larvik kommune, f.eks. på linje med syn. Rådmann støtter dette.

Resultater forandre: Trygdekontor og sykehus har nå skrankeslynge. Foreningen vil følge opp trygdekontor og sykehus i fremtiden for å undersøke behovet for mer informasjon og teleslynge-montering.

Kap. 4 Oppsummering/Konklusjon/Videre planer: .

Målsettingen for prosjektet er oppnådd, og det 2-årige prosjektet avsluttet.

De økonomiske midler er brukt. Lokalforeningen sponset et par møter på slutten av andre prosjektår pga. henvendelser fra eldresentra som ikke var omfattet av de opprinnelige planene. Lokalorganisasjonen vil følge opp erfaringene i sitt videre, frivillige arbeide for de hørselhemmede - og med opplysning med overheadkåseri både for offentlig ansatte og private. F.F.O Vestfold og Fylkesrådet for funksjonshemmede i Vestfold har i prosjektets avslutningsfase fått orientering om prosjektet med kartleggingsmateriale hvor man minner om tilgjengelighet for hørselhemmede i offentlig sammenheng.

Prosjektarbeidet har vært arbeidskrevende for foreningens arbeidsgruppe da det har vært nødvendig med tett oppfølging i hele prosjektperioden. Det er vanskelig å spre det praktiske arbeidet på for mange medarbeidere/medlemmer selv om man også har hatt nytte av dugnadsinnsats fra foreningsmedlemmer ved enkelttiltak i prosjektet.

Konklusjonen er at 2-årige prosjekter kan bli for belastende for en lokalforening. Man kan derimot anbefale intensive 1-årige prosjekter, men at disse kommer i aktiv virksomhet så tidlig på året som mulig - f.eks. senest i februar måned i forbindelse med lokalforeningenes årsmøter. Dette vil ventelig kreve tidligere avgjørelser av søknader i forhold til Helse og Rehabilitering og søkerens hovedorganisasjon.

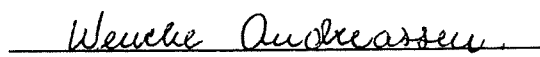
For 1-årige prosjekter bør man samle seg om konkrete temaer, f.eks.:

- a) Offentlige lokaler, kom.administrasjon. b)kirker, menighetslokaler, krematorielokaler. c)Fellesrom i sykehjem, eldresentra, omsorgsboliger. d) Statlige tiltak som sykehus, trygdekontor.
- e) Brukerundersøkelse for egne medlemmer. M.m.

Handlingsplan for lokalforeningen. Uansett hvor omfattende prosjektform som velges, kreves det at lokalforeningen setter opp en god handlingsplan for egen drift. Ved avslutningen av hvert år må vårhalvårets virksomhet være på plass med møter, kåsører, etc, samt at planene for kommende års virksomhet diskuteres i foreningens styre som en helhet. Foreningen bør også i januar måned sende ut informasjon om møter og planer til alle medlemmer. Det er viktig å holde medlemmene "tett til brystet" samtidig som man driver prosjektarbeid. Da kan prosjekter ha meget positiv virkning både for lokalsamfunnet og lokalforeningen - slik man kan konkludere at har skjedd i Larvik.

Sverre Haakonsen, Prosjektansv.

Wenche Andreassen, prosjektleder

VEDLEGG:

1. Brosjyre
2. Brukerundersøkelse , svarskjema
3. Kirkeundersøkelse, svarskjema
4. Kommunale lokaler, svarskjema
5. Eldreinstitusjoner etc. svarskjema
6. Gjennomgåelse av 1. og 2. prosjektår, Oppstart, tiltak, møter, etc.
7. Presseomtale, annonser
8. Kursinvitasjon til helsepersonell, dagtid
9. A4 ark med stikkord om hørsel/tekn. hjelpemidler etc. Sendt ca. 300 bedrifter/leger/etc. i Larvik.
10. Teknisk forskrift - Paragraf 10-42 Teleslynge. Sendt bygningsetat, boligbyggelag etc.